

2016

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2015-2022

MOKRSKO, MARZEC 2017

Spis treści

Wstęp	2
Zadania zrealizowane w 2016 r.	3
Atrakcyjna i przedsiębiorcza gmina Mokrsko	3
Aktywne i zintegrowane społeczeństwo gminy Mokrsko	5
Atrakcyjna i dostępna przestrzeń gminy Mokrsko	15
Podsumowanie	21

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2015 – 2022 została przyjęta Uchwałą Nr V/34/15 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 marca 2015 r. Dokument ten, chociaż uchwalony i zatwierdzony, nie jest dokumentem zamkniętym. Dotyczy bowiem szeroko rozumianego rozwoju gminy, a więc procesu dynamicznego. Zmiany zachodzące w gminie i w jej otoczeniu narzucają konieczność monitorowania oraz weryfikacji postawionych celów i sposobów ich realizacji. Niezbędnych do tego informacji mają dostarczyć coroczne raporty z wykonania założeń Strategii. To one zobrazują stopień osiągnięcia przyjętych celów, a co za tym idzie postępu gminy na drodze do realizacji przyjętej misji.

Niniejszy raport, obejmujący rok 2016, jest drugim już raportem z realizacji Strategii. Zawarte w nim informacje mają ułatwić ocenę stopnia realizacji postawionych celów, uświadomić istniejące wciąż problemy oraz pobudzić do większej troski o działania na rzecz rozwoju naszej gminy.

Zgodnie z zapisami Strategii, zarządzeniem Wójta Gminy Mokrsko został powołany Zespół ds. wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2015 – 2022, w skład którego weszli przedstawiciele Międzysektorowego Zespołu Roboczego, tworzącego dokument, a zatem przedstawiciele urzędu gminy, rady gminy, jednostek organizacyjnych gminy oraz organizacji pozarządowych:

1. Małgorzata Stanek – Sekretarz Gminy Mokrsko;
2. Kamil Piekarski – Kierownik Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji i Spraw Społecznych w Urzędzie Gminy Mokrsko;
3. Tomasz Stefaniak – Przewodniczący Rady Gminy Mokrsko;
4. Krzysztof Hull – Dyrektor Zespołu Szkół i Przedszkola w Mokrsku;
5. Renata Cieślak – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Mokrsku;
6. Natalia Zwierz – Referent ds. sporządzania wniosków w Urzędzie Gminy Mokrsko;
7. Agnieszka Piskula – Pracownik socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mokrsku;
8. Arkadiusz Piśniak – Międzyszkolne Gminne Towarzystwo Sportowe MOGRE w Mokrsku;
9. Elżbieta Wyrembak – Klub Zawsze Młodzi i Aktywni.

Ze względu na brak danych dla 2015 r., a więc roku, od którego obowiązuje przedmiotowy dokument, w pierwszym raporcie nie zostały ujęte przewidziane w Strategii wskaźniki systemu monitorowania. Wskaźniki okazały się problematyczne także dla roku 2016. Dane statystyczne opracowywane przez Główny Urząd Statystyczny podane zostaną dopiero pod koniec bieżącego roku. Zmieniły się ponadto nazwy wskaźników. Nierzadko niedostępne są już wskaźniki, które wskazano w Strategii. Obejmowały one rok 2013 i lata wcześniejsze. Stąd też ich zmiana w niniejszym raporcie. Wskaźniki w miarę możliwości uzupełniane będą przy kolejnych raportach, co pozwoli na śledzenie zmian na przestrzeni lat, w których Strategia obowiązuje.

Struktura opracowania, podobnie jak w roku ubiegłym, ułożona została zgodnie z celami strategicznymi, celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi zawartymi w Strategii. Przy poszczególnych zadaniach wskazano instytucję odpowiedzialną za realizację zadania, źródło jego finansowania oraz stan zaawansowania w 2016 r. Po każdym celu operacyjnym podano również wskaźniki oraz wnioski, co do ich zmiany. Odniesiono się przy tym do lat wcześniejszych.

Zadania zrealizowane w 2016 r.

I. Atrakcyjna i przedsiębiorcza gmina Mokrsko

1.1. Stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
I.1.1.	Opracowanie i wprowadzenie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstałych podmiotów gospodarczych	-	-	-
I.1.2.	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą	-	-	-
I.1.3.	Wsparcie dla mieszkańców, przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na przekwalifikowanie, modernizację i powiększenie areалу gospodarstw rolnych	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	Środki własne	Spotkania informacyjne dotyczące możliwości pozyskania środków zewnętrznych na prowadzenie i rozwój działalności.
		Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Wieluniu	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	Przyjmowanie wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich.

Dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że w 2015 r. spadła liczba jednostek nowo zarejestrowanych wg REGON na 10 tys. mieszkańców, w porównaniu do roku wcześniejszego (z 61 do 44). Wzrosła natomiast liczba podmiotów gospodarczych wg REGON na 10 tys. mieszkańców (z 532 w 2014 r. do 539 w 2015 r.). Nie zmienił się też udział procentowy terenów przemysłowych w powierzchni ogółem (według Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii od 2014 r. na poziomie 0,09%). Dane te podkreślają potrzebę podjęcia działań w zakresie tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

1.2. Stworzenie warunków do rozwoju specjalizacji produkcji rolnej

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
I.2.1.	Wspieranie współpracy między rolnikami a producentami	-	-	-
I.2.2.	Wspieranie rolnictwa ekologicznego	-	-	-
I.2.3.	Wykreowanie i promocja produktów lokalnych	Gmina Mokrsko, Gmina Wieluń, Gmina Praszka	Środki własne	Trasa Rekreacyjna Szlakiem Kolejki Wąskotorowej, łączącej trzy gminy: Mokrsko, Wieluń, Praszka.

Wskaźniki dla celu 1.2., a więc liczba godzin szkoleniowych i doradczych oraz liczba gospodarstw ekologicznych, od 2014 r. pozostają na zerowym poziomie. Natomiast wskaźnik dotyczący liczby ludowych zespołów folklorystycznych, stanowiących produkt lokalny gminy Mokrsko, od 2014 r. pozostaje na takim samym poziomie (6 grup). Dane te, podobnie jak w przypadku celu 1.1., pokazują potrzebę tworzenia warunków do rozwoju specjalizacji produkcji rolnej i kreowania nowych, rozpoznawalnych produktów lokalnych.

1.3. Stworzenie warunków do rozwoju turystyki aktywnej

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
I.3.1.	Rozbudowa infrastruktury turystycznej	Gmina Mokrsko, Gmina Wieluń, Gmina Praszka	Środki własne	Trasa Rekreacyjna Szlakiem Kolejki Wąskotorowej, łączącej trzy gminy: Mokrsko, Wieluń, Praszka. Udroźnienie ścieżki, wykonanie tablic informacyjnych oraz oznakowanie trasy.
I.3.2.	Rozwój agroturystyki w gminie poprzez zorganizowanie cyklu szkoleń dla rolników	-	-	-

	zainteresowanych prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych			
I.3.3.	Zachęcanie do zagospodarowania wyrobisk pocegielnianych na cele rekreacyjno-sportowe	-	-	-

Podjęcie działań wymaga także cel 1.3. Dane z Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że od 2014 r. nie zmieniła się długość ścieżek rowerowych (1,5 km). Na niezmiennym poziomie od 2014 r. pozostaje również liczba obiektów agroturystycznych (1 obiekt) oraz udział terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w powierzchni ogółem (według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii od 2014 r. na poziomie 0,01%). Nie podejmowano także działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych w związku z tworzeniem warunków do rozwoju turystyki aktywnej.

II. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo gminy Mokrsko

II.1. Rozwój systemu oświaty

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
II.1.1.	Reorganizacja szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego	-	-	-
II.1.2.	Reorganizacja opieki przedszkolnej	-	-	-
II.1.3.	Przebudowa i remonty istniejących placówek oświaty	Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku wraz z wymianą instalacji elektrycznej i CO w ramach zadania Rozbudowa budynku szkolnego w Mokrsku - etap III. Wykonanie remontu dachu, kuchni i toalet w budynku.

			w Łodzi, środki własne	
		Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	Środki własne	Prace remontowe w budynku: wymiana podłogi panelowej w sali gimnastycznej na wykładzinę sportową, remont toalet szkolnych, utworzenie korytarza do szatni, malowanie pomieszczeń oraz zabawek na placu zabaw.
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Chotowie	Środki własne, darowizna	Naprawa i pokrycie papą termozgrzewalną zachodniej części dachu, wymiana drzwi wejściowych, renowacja stolarki drzwiowej wewnątrz budynku, naprawa tynków naściennych, modernizacja instalacji CO, wykonanie boksu na drewno opałowe.
		Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	Środki własne	Naprawa dachu, malowanie korytarza, starych stolików i krzeseł, zabawek na placu zabaw.
		Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	Środki własne	Naprawa instalacji sanitarnej w toaletach szkolnych, malowanie, konserwacja placu zabaw.
II.1.4.	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Urząd Gminy Mokrsko, świetlice wiejskie	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Realizacja projektu „Niewidzialni sąsiedzi – ochrona bioróżnorodności w gminie Mokrsko”, w ramach którego odbyły się m.in. zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich oraz wycieczka do łódzkiego ZOO oraz Arboretum SGGW i Muzeum Lasu i Drewna w Rogowie.
		Szkoły podstawowe z terenu gminy Mokrsko	Wojewódzkie Zrzeszenie LZS	Realizacja projektu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”, w ramach którego dzieci w godzinach popołudniowych uczestniczą w zajęciach na pływalni.
		Szkoły podstawowe z terenu gminy Mokrsko	Łódzki Szkolny Związek Sportowy	Realizacja Programu „Mały Mistrz”, zakładającego poszerzenie oferty zajęć sportowych dla uczniów klas I.

	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Łódzki Dom Kultury – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego, środki własne	Realizacja projektu „Pociąg do legend”, w ramach którego odbyły się warsztaty dubbingowe, które poprowadził aktor Grzegorz Pawlak. Efektem zajęć było nagranie słuchowiska opartego na miejscowej opowieści.
	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, świetlice wiejskie	Środki własne	Organizacja pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz wycieczek, m.in. warsztaty wykonywania ozdób świątecznych (bożonarodzeniowych i wielkanocnych), zajęcia plastyczne, teatralne, ekologiczne, zajęcia okolicznościowe (związane np. z walentynkami, andrzejkami), noce tematyczne. Realizacja projektów profilaktycznych, w ramach których zorganizowano m.in. trzecią edycję Świetlicjady – rozgrywek pomiędzy świetlicami wiejskimi z terenu gminy, poprzedzonych udziałem w zajęciach artystycznych.
	Urząd Gminy Mokrsko	Ministerstwo Sportu poprzez Fundację Kultury Fizycznej, środki własne	W ramach programu „Lokalny Animator Sportu” zatrudniono dwóch animatorów prowadzących zajęcia popołudniowe dla dzieci i młodzieży na Orliku w Mokrsku.
	Placówki oświatowe z terenu gminy	Środki własne	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, m.in. kółka plastyczne, zajęcia taneczne (np. Roztańczona Szkoła w Mokrsku), sportowe (np. siatkówka w ramach Akademii Siatkówki Skry Belchatów w ZSiP w Mokrsku).

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego bez zmian od 2014 r. pozostały wskaźniki dotyczące liczby szkół podstawowych (5) i gimnazjów (1) oraz ich oddziałów (30 w szkołach podstawowych i 8 w gimnazjum). Zwiększeniu (z 12 w 2014 r. do 13 w 2015 r.) uległa liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych. Bez zmian pozostała natomiast liczba uczniów przypadających na 1 oddział w gimnazjum (22).

W porównaniu do roku 2014, w roku 2015 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego zmniejszeniu uległa liczba oddziałów w przedszkolach (z 10 na 9). Nie zmieniła się liczba miejsc przedszkolnych (153). Zmniejszyła się natomiast liczba dzieci w przedszkolach (ze 179 w 2014 r. do 153 w 2015 r.).

Placówki poddawane są corocznie drobnym remontom, według potrzeb i środków, jakimi dysponują. Od 2009 r. trwa natomiast realizacja dużego zadania, jakim jest termomodernizacja budynku Zespołu Szkół i Przedszkola w Mokrsku, dofinansowanego ze środków zewnętrznych.

Uczniowie z terenu gminy mogą korzystać z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, oferowanych nie tylko przez placówki oświatowe, ale przede wszystkim kulturalne. Oferta ta jest ciągle rozwijana.

II.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców gminy

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
II.2.1.	Rozwój organizacji pozarządowych poprzez wzmacnianie współpracy między samorządem a trzecim sektorem	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych poprzez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, które powstało w ramach projektu „Modelowo w Mokrsku – zwiększenie zakresu i poprawa jakości współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych w gminie Mokrsko”. Pomoc w przygotowaniu wniosków aplikacyjnych, w organizacji imprez i uroczystości, udostępnianie pomieszczeń i sprzętu do realizacji zadań statutowych.
II.2.2.	Wzmacnianie tożsamości lokalnej	Zespoły ludowe, orkiestry dęte, koła gospodyń wiejskich, organizacje społeczno-kulturalne	Środki własne, Gmina Mokrsko, Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Działalność zespołów ludowych, orkiestr dętych, kół gospodyń wiejskich, organizacji społeczno-kulturalnych. Prezentacje podczas festynów, przeglądów, sejmików, jarmarków, także poza terenem gminy (na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, krajowym i zagranicznym). Organizacja imprez własnych związanych z kultywacją tradycji lokalnych, np. ognisko świętojańskie.
		Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, Urząd Gminy Mokrsko, zespoły ludowe, koła gospodyń wiejskich	Środki własne, Fundusz sołecki	Promocja zespołów ludowych oraz kół gospodyń wiejskich poza granicami gminy. Wyjazdy wystawiennicze. Promocja na stronach internetowych Urzędu Gminy Mokrsko oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Mokrsku, w lokalnych mediach.

	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa, OSP Ożarów i Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	Środki własne, Towarzystwo Kultury Teatralnej w Warszawie	X Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych w Ożarowie, podczas którego zaprezentowały się amatorskie zespoły teatralne z terenu czterech województw: dolnośląskiego, lubuskiego, łódzkiego oraz wielkopolskiego. Najlepiej ocenione zespoły kwalifikują się do finałowego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnogrodzie. W 2016 r. w Tarnogrodzie gminę reprezentował Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa.
	Orkiestra Dęta w Ożarowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Środki własne, Gmina Mokrsko	Jubileusz 100-lecia istnienia Orkiestry Dętej w Ożarowie, podczas którego zaprezentowały się orkiestry dęte z Ożarowa, Skomlina i Orkiestra Cementowni Warta z Działoszyna. Zaprezentowana została ponadto wystawa zdjęć przedstawiających najważniejsze wydarzenia z działalności orkiestry.
	Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa	Środki własne	Jubileusz 30-lecia istnienia Zespołu, podczas którego członkowie Zespołu przygotowali widowisko oraz utwory muzyczne. Z okazji jubileuszu Zespół otrzymał Nagrodę Sejmiku Województwa Łódzkiego w dziedzinie kultury oraz Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jako uhonorowanie wkładu w rozwój kultury regionu.
	Ochotnicza Straż Pożarna w Słupsku	Środki własne, Gmina Mokrsko	Jubileusz 90-lecia istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Słupsku, połączony z nadaniem odznaczeń druhom, odczytem prof. Tadeusza Olejnika, wystawą zdjęć jednostki oraz występem dzieci i młodzieży z miejscowej świetlicy wiejskiej.
	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Łódzki Dom Kultury – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego, środki własne	Wydanie opowieści i legend z terenu gminy w zbiorze „Gmina Mokrsko legendą malowana”, w zebranie których zaangażowali się mieszkańcy, oraz przygotowanie słuchowiska radiowego opartego na ożarowskiej opowieści, w scenariuszu którego wykorzystano lokalną gwarę. Działania podjęto w ramach projektu „Pociąg do legend”.

II.2.3.	Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Łódzki Dom Kultury – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego, środki własne	Projekt „Pociąg do legend”, w ramach którego zorganizowano m.in. warsztaty dubbingowe połączone z nagraniem słuchowiska z kolejką w tle, a także podsumowanie projektu, podczas którego zaprezentowane zostały: inscenizacja fragmentów słuchowiska, wystawa „U zarania niepodległości”, udostępniona przez pana Grzegorza Nowaka. Wystąpili ponadto: pan Rajmund Kieler z Klubu Pasjonatów Historii Wsi Mokrsko oraz Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa. Po zakończeniu podsumowania zorganizowany został maraton charytatywny Zumby dla Żanetki, współorganizowany z Gimnazjum Katolickim w Wieluniu.
	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, Urząd Gminy Mokrsko, Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa, Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	Środki własne	VIII Gminny Przegląd Kolęd w Ożarowie, podczas którego wystąpili chętni artyści, zespoły ludowe, uczniowie miejscowych szkół. Gościnnie wystąpił Zespół Folklorystyczny „Trębaczewianie”.	
	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa, OSP Ożarów, Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	Środki własne, Towarzystwo Kultury Teatralnej w Warszawie	X Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych w Ożarowie, podczas którego zaprezentowały się amatorskie zespoły teatralne z terenu czterech województw: dolnośląskiego, lubuskiego, łódzkiego oraz wielkopolskiego. Wystąpili ponadto artyści i zespoły związani z ziemią wieluńską.	

	Gmina Mokrsko, Gmina Wieluń, Gmina Praszka	Środki własne	Rajd trasą kolejki wąskotorowej, w której wzięli udział piechurzy, rowerzyści oraz miłośnicy jazdy konnej, zakończony wspólną integracją przy ognisku. Wystąpił Zespół Tańca Ludowego „Promyk” z Komornik, grupa tańcząca zumbę, pokaz jazdy konnej z elementami dżygitu w wykonaniu członków stajni „Ułan” spod Bolesławca.
	Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Środki własne, darowizny	Festyn „Igraszki z biblioteką”, do udziału w którym zaproszono: aktora i lektora Grzegorza Pawłaka, Sławomira Rajcha, Gabriela Wyględacza, Pawła Płonkę, Melanię Bil, Magdalenę Kapuścińską, Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku, szkołę podstawowa w Mokrsku, zespół „Promyk”, uczestników konkursu „Mam talent” z Chotowa, wykonawców: Katarzynę Panaszek, Paulinę Jarzab, Jagodę Majtykę i Tomasza Majtykę oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrsku. Zaprezentowano również autorskie widowisko „Dzień z życia bibliotekarza z przymrużeniem oka”.
	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Obchody patriotycznych świąt majowych i listopadowych, podczas których zaprezentowali się m.in. uczniowie szkoły podstawowej.
	Klub Pasjonatów Historii Wsi Mokrsko, Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Spotkanie z okazji 100-lecia otwarcia połączenia kolejowego Praszka-Mokrsko-Wieluń, na które zaproszeni zostali byli pracownicy kolei. Spotkanie połączone było z wystawą, na której znalazły się fotografie, mundury oraz eksponaty związane z kolejką wąskotorową. Dla uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Chotowie oraz uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Mokrsku zorganizowano lekcje historii.
	Urząd Gminy Mokrsko, świetlice wiejskie	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Realizacja projektu „Niewidzialni sąsiedzi – ochrona bioróżnorodności w gminie Mokrsko”, w ramach którego odbyły się zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży oraz spotkania poświęcone różnorodności biologicznej dla dorosłych mieszkańców. Zorganizowane zostały ponadto dwa wyjazdy edukacyjne: do Łodzi i Rogowa oraz do Gołuchowa. Podczas podsumowania projektu odbył się pokaz mody ekologicznej. Wzięły w nim udział osoby indywidualne oraz

				grupy, dzieci oraz dorośli. Przedstawione zostały ponadto prezentacje dotyczące ekosystemów, przygotowane przez świetlice wiejskie.
		Placówki oświatowe na terenie gminy	Środki własne	Imprezy cykliczne, nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale także dla całej społeczności lokalnej, np. dzień babci i dziadka, dzień matki, choinka, jasełka, ognisko patriotyzmu, kiermasze świąteczne połączone z występami, festyny (Potyczki Rodzinne w Krzyworzece, Festyn Rodzinny w Mokrsku, Noc Świętojańska w Chotowie). Organizacja wycieczek i konkursów.
		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku, Koło Gospodyń Wiejskich z Mątevek i Słupska	Środki własne, Gmina Mokrsko	Dzień Seniora w Słupsku, podczas którego seniorzy mogli się spotkać i porozmawiać. Gościnnie wystąpili podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Mokrsku.
		Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	Środki własne	Imprezy cykliczne dla uczestników ośrodka i społeczności lokalnej, np. bal walentynkowy, bal andrzejkowy, spotkanie wielkanocne, spotkanie opłatkowe.
		Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku, świetlice wiejskie	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacje z innych instytucji, np. ŁDK, WFOŚiGW w Łodzi)	Zajęcia, spotkania tematyczne, wyjazdy skierowane dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Przygotowanie przedstawień, wieczorów poezji, przeglądów talentów. Spotkania Klubu KOK, podczas których prezentowane są sylwetki oraz twórczość poetów znanych oraz lokalnych. Udostępnienie mieszkańcom wystawy z Duńskiego Instytutu Kultury „Baśnie Andersena w polskiej ilustracji książkowej”.
		Zespoły ludowe z terenu gminy, orkiestry dęte, koła gospodyń wiejskich, organizacje pozarządowe, sołectwa	Środki własne	Imprezy własne związane z kultywacją tradycji lokalnych oraz uroczystościami cyklicznymi, np. ognisko świętojańskie, dzień kobiet. W sołectwach Chotów, Krzyworzeka i Ożarów mieszkańcy uczestniczą w zajęciach zumbi, prowadzonych przez instruktora.

	Orkiestra Dęta w Ożarowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku	Środki własne, Gmina Mokrsko	Jubileusz 100-lecia istnienia Orkiestry Dętej w Ożarowie, podczas którego zaprezentowały się orkiestry dęte z Ożarowa, Skomlina i Orkiestra Cementowni Warta z Działoszyna. Zaprezentowana została ponadto wystawa zdjęć przedstawiających najważniejsze wydarzenia z działalności orkiestry.
	Kluby sportowe na terenie gminy, stowarzyszenia	Środki własne, sponsoring, Gmina Mokrsko	Działalność klubów sportowych oraz stowarzyszeń na terenie gminy, rozgrywki w piłkę nożną, w koszykówkę, imprezy rekreacyjne. W ramach otwartego konkursu ofert Wójta Gminy Mokrsko na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2016 roku kluby realizowały następujące projekty: <ul style="list-style-type: none"> • Klub Sportowy „Sparta” Mokrsko – „W zdrowym ciele zdrowy duch”, • Chotowski Klub Sportowy „ChKS Chotów” - „Działalność sportowa”, • Klub Sportowy Ożarów - „Gmina Mokrsko na sportowo”, • Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” Ożarów – „Sport to zdrowie”, • Międzyszkolne Gminne Towarzystwo Sportowe „MOGRE” – „Ze szkoły na stadion 2016 – etap IV”, • Ludowy Zespół Sportowy w Komornikach - „Komorniki na sportowo”, • Ludowy Zespół Sportowy w Krzyworzece - „Sportowa walka”, • Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Gminy Mokrsko - „Gmina Mokrsko: Zdrowy sport 2016”, • Klub Zawsze Młodzi i Aktywni – „Zawsze aktywni”.
	Urząd Gminy Mokrsko, Stowarzyszenie	Środki własne, Lokalna Grupa Działania	Dwudniowe Święto Sportu, w ramach którego odbyły się imprezy sportowe: Mokrsko Cup oraz Steetball Explosive Cup.

		Społeczno-Kulturalne Gminy Mokrsko	„Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”	Rozgrywki poświęcone zostały piłce nożnej oraz koszykówce. Udział w nich wzięli nie tylko mieszkańcy gminy Mokrsko.
		Sekcja szachowa, działająca przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Mokrsku	Środki własne	XII Szachowy Turniej Czterech Gmin, w których brali udział młodzi szachiści z terenu gmin Mokrsko, Biała, Pątnów i Wierzchnas.
		Ochotnicze straże pożarne na terenie gminy	Środki własne	Zawody sportowo-pożarnicze skierowane dla członków jednostek oraz młodzieżowych drużyn pożarniczych. Turniej wiedzy pożarniczej dla dzieci i młodzieży. Zajęcia dla dzieci i młodzieży połączone z pokazem wozu strażackiego i sprzętu oraz pokazem młodzieżowych drużyn pożarniczych, zorganizowane przez jednostki z Chotowa i Słupska, we współpracy ze świetlicami wiejskimi.
		Ochotnicza Straż Pożarna w Słupsku	Środki własne, Gmina Mokrsko	Jubileusz 90-lecia istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Słupsku, połączony z nadaniem odznaczeń druhom, odczytem prof. Tadeusza Olejnika, wystawą zdjęć jednostki oraz występem dzieci i młodzieży z miejscowej świetlicy wiejskiej.
II.2.4.	Zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym gminy	Urząd Gminy Mokrsko	Europejski Fundusz Społeczny	W ramach projektu „Modelowo w Mokrsku” rozszerzono wachlarz form konsultacji społecznych. Obok zebrań wiejskich pojawiły się także: możliwość zbierania opinii i propozycji na piśmie, warsztaty, wysłuchania publiczne, spotkania otwarte, forum dyskusyjne. W roku sprawozdawczym 1 raz przeprowadzono konsultacje społeczne (z organizacjami pozarządowymi).
		Urząd Gminy Mokrsko	-	Wyłożenie do wglądu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko na 2016 r. Odbyła się dyskusja publiczna. Osoby zainteresowane miały też możliwość składania uwag i propozycji na piśmie.

W 2016 r. wzrosła liczba organizacji na terenie gminy (z 20 do 21). A dzięki realizacji projektu „Modelowo w Mokrsku” stworzono nowe możliwości wsparcia organizacji.

Samorząd, instytucje oświatowe i społeczno-kulturalne oraz organizacje społeczne dbają o wzmacnianie tożsamości lokalnej wśród mieszkańców, co jest zauważane na zewnątrz. Lokalne zespoły ludowe przyjmują nowych członków, również dzieci i młodzież, dzięki czemu udaje się w nich zaszczyć chęć kultywowania lokalnych tradycji. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. odnotowano 6 zespołów folklorystycznych i 129 ich członków.

Na terenie gminy rozwijana jest oferta kulturalna, rozrywkowa i sportowa, dostosowywana do potrzeb mieszkańców w różnym wieku. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. zdecydowanie wzrosła liczba imprez organizowanych przez domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice (138 w porównaniu do 14 w 2014 r.), a także liczba ich uczestników (1174 w porównaniu do 283 w 2014 r.). Na rozwój oferty wpływ mają nie tylko działania podejmowane przez samorząd, placówki oświatowe i społeczno-kulturalne, ale także organizacje społeczne, sołectwa.

III. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń gminy Mokrsko

III.1. Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
III.1.1.	Zagospodarowanie terenów niewykorzystanych, niezagospodarowanych na miejsca rekreacji dla różnych grup wiekowych mieszkańców	Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Budowa placu zabaw w miejscowości Słupsko.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Zakup ziemi przez sołectwo Mątewki pod budowę placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej.
III.1.2.	Rewitalizacja parków wiejskich w miejscowościach Mokrsko i Chotów wraz z budynkami podworskimi	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Rewitalizacja parku w Chotowie: korytowanie alejek i nawiezienie ich piaskiem.
		Urząd Gminy Mokrsko, Klub Pasjonatów Historii Wsi Mokrsko	Środki własne	Modernizacja budynku podworskiego w parku wiejskim w Mokrsku.
III.1.3.	Poprawa estetyki wsi, domostw wraz z ich otoczeniem	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Usunięcie dzikiego wysypiska (Kocilew Ożarów).
III.1.4.	Edukacja społeczna i promowanie zachowań	Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz	Realizacja projektu „Niewidzialni sąsiedzi – ochrona bioróżnorodności w gminie Mokrsko”, w ramach których

chroniących środowisko i przestrzeń gminy		Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	zorganizowana została akcja informacyjna poświęcona ochronie różnorodności biologicznej (zajęcia dla dzieci i młodzieży, spotkania dla mieszkańców, wyjazdy edukacyjne, audycje radiowe, konkursy ekologiczne).
	Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach, Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Realizacja projektu „Jestem eko – projekt podnoszenia świadomości ekologicznej wśród uczniów Zespołu Szkoły i Przedszkola w Komornikach”, w ramach którego zorganizowane zostały zajęcia, konkursy, warsztaty oraz zakupione pomoce dydaktyczne. Celem projektu było nabycie wiedzy i nawyków sprzyjających ochronie środowiska naturalnego.
	Zespół Szkół i Przedszkola w Mokrsku, Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Realizacja projektu „Jestem przyjacielem przyrody – projekt podnoszenia świadomości ekologicznej wśród przedszkolaków w Zespole Szkół i Przedszkola w Mokrsku”, w ramach którego zorganizowane zostały zajęcia, konkursy, warsztaty oraz zakupione pomoce dydaktyczne. Celem projektu było nabycie wiedzy i nawyków sprzyjających ochronie środowiska naturalnego.
	Placówki oświatowe na terenie gminy	-	Udział w akcji „Sprzątanie świata”.
	Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Mokrsko.

Według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w 2016 r., w porównaniu do lat 2014 i 2015, bez zmian pozostał udział terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w powierzchni ogółem (0,01%) oraz udział nieużytków w powierzchni ogółem (0,45%). Poczynione jednak zostały działania mające na celu zagospodarowanie terenów niewykorzystanych na miejsca rekreacji, przede wszystkim place zabaw i siłownie zewnętrzne.

Poczynione zostały również działania mające na celu rewitalizację parków wiejskich wraz z budynkami podworskimi, w które zaangażował się nie tylko samorząd, ale też organizacje społeczne.

Samorząd pozyskuje środki zewnętrzne na realizację projektów ekologicznych, których celem jest podnoszenie świadomości nie tylko dzieci i młodzieży, ale i dorosłych mieszkańców. Promowane są zachowania chroniące środowisko. Zorganizowano m.in. zajęcia warsztatowe, spotkania, konkursy. Atrakcyjna forma zachęca mieszkańców do udziału w projektach. A liczba ich uczestników rokrocznie wzrasta.

III.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
III.2.1.	Budowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego wraz z budową oczyszczalni	-	-	-
III.2.2.	Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne, Fundusz Sołecki	Remont drogi dojazdowej do Zespołu Szkoły i Przedszkola w Ożarowie.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na rozbudowę drogi gminnej w m. Orzechowiec, Jasna Góra i Poręby.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi wewnętrznej w m. Komorniki Cmentarz. Zakup materiałów budowlanych.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki, środki własne	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na rozbudowę dwóch odcinków dróg: odcinek od Komornik na Motyl (ok. 1,9 km) oraz odcinek od Komornik na Lipie (ok. 1,5 km).

		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na rozbudowę dróg gminnych w m. Ożarów Lasek, Mokrsko Kośnik, Komorniki Granice.
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Bieżąca naprawa dróg, utrzymanie porządku na poboczach
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Znakowanie dróg, wykonanie tablic kierunkowych.
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Pozyskano środki finansowe na rozbudowę drogi gminnej w miejscowości Komorniki-Granice. Jej realizację zaplanowano na 2018 r.
III.2.3.	Modernizacja sieci melioracyjnych	Gminna Spółka Wodna w Mokrsku	Składki członkowskie, Łódzki Urząd Wojewódzki, Zarząd Województwa Łódzkiego	Roboty konserwacyjne na rowach w sołectwach: Słupsko - 500 mb, Mokrsko II - 500 mb, Mokrsko I - 500 mb, Ożarów - 500 mb, Krzyworzeka I - 320 mb, Krzyworzeka I - 180 mb, Chotów - 500 mb.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. bez zmian w porównaniu do roku 2014 pozostała długość czynnej sieci kanalizacyjnej (20,7 km). Zwiększył się jednak wskaźnik obsługi mieszkańców siecią kanalizacyjną (30,9% w 2015 r. do 29,9% w 2014 r.) oraz wskaźnik obsługi mieszkańców siecią wodociągową (94,3% w 2015 r. do 94,2% w 2014 r.), na co z pewnością ma wpływ liczba mieszkańców gminy.

Wśród działań podejmowanych w celu rozbudowy i przebudowy dróg gminnych znalazło się przede wszystkim przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Wykonano remont drogi dojazdowej do Zespołu Szkoły i Przedszkola w Ożarowie oraz bieżące naprawy dróg.

Według danych uzyskanych od Gminnej Spółki Wodnej w Mokrsku w 2016 r. i w 2015 r. wykonano roboty konserwacyjne na takiej samej łącznej długości rowów (3000 mb), co stanowi jednak spadek w porównaniu do roku 2014 (4095 mb).

III.3. Budowa i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

Zadanie strategiczne	Tytuł zadania	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Źródło finansowania	Stan – zaawansowanie 2016
III.3.1.	Rozbudowa i przebudowa obiektów użyteczności publicznej	Urząd Gminy Mokrsko	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, środki własne	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku wraz z wymianą instalacji elektrycznej i CO w ramach zadania Rozbudowa budynku szkolnego w Mokrsku - etap III.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Remont Domu Ludowo-Strażackiego w Chotowie.
		Urząd Gminy Mokrsko	Fundusz Sołecki	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzyworzece.
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Remont dachu na budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Słupsku.
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Modernizacja budynku podworskiego w parku wiejskim w Mokrsku.
		Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne, Fundusz Sołecki	Remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Ożarowie.
		Urząd Gminy Mokrsko	Wojewoda Łódzki	Remont zbiorowej mogiły żołnierzy i harcerzy na cmentarzu rzymskokatolickim w Mokrsku.
		Urząd Gminy Mokrsko	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego, środki własne	Rozpoczęcie realizacji projektu „Gmina Mokrsko – zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”, w ramach którego głębokiej termomodernizacji poddane zostaną obiekty: Dom Ludowo-Strażacki w Chotowie oraz Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie. W roku sprawozdawczym opracowano dokumentację projektową na termomodernizację ZSiP w Ożarowie.

III.3.2.	Budowa kompleksów boisk wielofunkcyjnych	Urząd Gminy Mokrsko, Klub Sportowy „Sparta” Mokrsko	Środki własne	Odbudowa boiska sportowego w Mokrsku.
III.3.3.	Rozwój bazy lokalowej dla kultury	-	-	-
III.3.4.	Budowa lub przebudowa mieszkań socjalnych	Urząd Gminy Mokrsko	Środki własne	Modernizacja budynku „agronomówki” w Mokrsku.

W 2016 r. rozbudowie lub przebudowie poddano 6 budynków użyteczności publicznej. Większość prac stanowi kontynuację prac podjętych w 2015 r. lub w latach wcześniejszych. Nie podjęto natomiast działań związanych z rozwojem bazy lokalowej dla kultury oraz związanych z budową kompleksów boisk wielofunkcyjnych. Odbudowie poddano natomiast boisko sportowe w Mokrsku. Modernizacji poddano również jeden z budynków, który w przyszłości ma zostać zaadoptowany na mieszkania socjalne.

Podsumowanie

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2015 – 2022 to dokument opracowany w celu przedstawienia całej społeczności lokalnej postępu naszej gminy na drodze do zrównoważonego rozwoju. Przedstawia wykonane działania i zrealizowane projekty w 2016 roku, które nierzadko stanowią kontynuację działań rozpoczętych w roku ubiegłym.

W realizację zadań i celów określonych w Strategii włączeni zostali nie tylko pracownicy urzędu gminy i jednostek organizacyjnych, ale także przedstawiciele organizacji pozarządowych i grup nieformalnych działających na naszym terenie. Dzięki temu podjętych zostało wiele cennych inicjatyw oraz zrealizowano szereg ważnych zadań. Nie rozwiązano wprawdzie wszystkich problemów, ale przybliżono się do osiągnięcia wyznaczonych w Strategii celów. Konsekwentne i przede wszystkim wspólne działanie pozwoli osiągnąć cele nadrzędne i misję postawioną w Strategii.

Opracowanie raportu:

Natalia Zwierz

Referat Zamówień, Funduszy, Inwestycji i Spraw Społecznych

Urząd Gminy Mokrsko